

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Liber Theologiæ Moralis, Viginti Qvatvor Societatis Iesv Doctoribvs Reseratvs

Escobar y Mendoza, Antonio de

Lvgdvni, 1659

IV. De iuramenti amphibologia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41066

rem in leui materia. v.g. iuro per Deum me ab hoste vindictam sumpturum: si vindicta sit grauis, grauius deliqui; si leuis, leuiter. *Quid si non intendam implere, sed terroris gratia solummodo iuravi?* Siue grauis vindictae verba sint, siue leuis, mortale crimen est; qui veritas abest. Vnde in leui materia, quando v.g. parentes, aut domini filiis aut famulis, adhibito iuramento minas iactant, oportet implendi habere intentionem, licet iniusta sit vindicta; quia illa leuis iniustitia solummodo venialis est, at intentionis defectus mortalis, ob absentiam veritatis. *Quidnam postquam cum intentione iuravi leuem filij, v.gr. aut famuli percussorem, matrem v. iuratare, non impleui?* Si supplicium illud erat iniustum, facius non opere exequi: quia venialis executio, sicut venialis iuramenti iniustitia; si autem iusta vindicta, in re graui, scilicet, quando ex indulgentia graue malum exoritur, mortale est in re leui: veniale non adimplere. *An mortale non implere iuramentum promissorium?* Non semper, vt si de re sit illicita; alioqui si licita res sit, & voluntarie non impleatur, mortale est, nisi materiae leuitas excuset. *Peccatum ne absque intentione iurare?* Iurare quidem non absque intentione implendi (de quo supra) sed absque iurandi intentione, ex genere mortale est, etiam si cum veritate: non autem mortale, cum iniuste exigitur iuramentum. *Iuro rem malam impossibilem, grauius ne delinquo?* Non, si cum ignorantia iuras, quod sit impossibile. *Iuro me peccatum commissurum: quoniam me crimine illo?* De veniali committendo, veniale iuramentum est: de mortali, mortale.

13. *Iuramentum absque iudicio aut necessitate, est ne mortale?* Non, sed solum veniale, nisi modus incautus, & temerarius esset.

CAPVT IV.

De iuramenti amphibologia.

16. **V**Ti in iuramento amphibologia, hoc est, verbis alio sensu, quam alius accipiat, est ne peccatum? Malum intrinsecè non est, saepe peccatum esse potest. Ex causa quidem honesta periurium dici non potest, & si verba sint æquiuoca, ex honesta causa amphibologia vti licitum est. Si tantum huiusmodi æquiuocatio sit in mente, nec eam verba ipsa includant, probabilis sententia est, haud licitum esse iurare: sed probabilius illicitum non esse.

E 3

17. Verba

17. *Verba ne aliqua honestari possunt, ut iuramenta non sint, licet communiter iuramenta habeantur?* Pluribus Sanchez huic quæstioni satisfacit, consulendus. Interea nonnulla verba huiuscemodi à iuramento libero, *In mea conscientia*, cum intendo animum ipsum exponere, iuramentum est: cum solum cognitionem, *minimè*. *Per salutem meam, Per meam vitam, sic Deus me adiuuet, &c.* Si intendo animum ipsum periculo addicere, iuramentum est: si non animum, sed exteriorem viuendi rationem, ut est *cibus, potus, cultus, aër, &c.* non est ex Saa & aliorum sensu iuramentum. Alios loquendi modos adinuenit desiderium non peierandi, scilicet, *Possum iurare per Deum, per Christum: iurabo per Deum; si iuro per Deum, quare mihi fidem non praestas?* Qui quidem loquendi modi licet imperitis, vel incautis iuramenta videantur, verè, cum nihil affirmetur, sed suspensa sit oratio, iuramenta non sunt.

C A P V T V.

De commutatione, dispensatione, & interpretatione iuramenti.

18. **P**otest ne iuramenti obligatio auferri? Variis equidem modis. Primò, irritatione, cum iuramentum auferitur ex parte materiae, ob dominatiuam potestatem v. g. parentis, mariti. Secundò, Dispensatione, cum eius obligatio soluitur per superioris facultatem. Tertio, Condonatione, siue relaxatione, cum obligatio à creditore remittitur. Et quidem Promissorium potest irritari, nec in huiusmodi irritatione causa requiritur ad valorem.

19. *Quinam irritandi iuramenta obtinent potestatem?* Papa irritat ex materia ipsi subiecta, ut etiam laicus Princeps, nec non parentes re alia & personalia filiorum iuramenta, domini seniorum, tutores pupillorum in quibusdam casibus. Directè absque materiae mutatione probabile est, irritari non posse. Homini factum per condonationem auferitur, ut dixi etiam si intuitu Dei factum sit: & certè huiusmodi condonatio peti potest ab eo, in cuius utilitatem iuramentum factum esset. *Mutuo iurantes per modum reciprocae promissionis, in mutuam utilitatem facti:* Remittere ad inuicem possunt; si intuitu diuini seruitij non possunt. *Quid si vnus ex pietate in Deum, alter verò solo respectu humani contractus iurauerint?*